

Motion till riksdagen

1989/90:A457

av Gudrun Norberg och Lars Ernestam (båda fp)

Stimulanspaket för Karlskoga

---

2 000 färre jobb i Bofors på drygt två år.

- Stora delar av industrilokalerna står tomma.
- Anställda försöker hitta andra jobb och lämnar Bofors.
- Företaget och hela försvarsindustrin tappar kompetens.
- Småföretag runt om i Bergslagen drabbas.

Ja så ser läget ut. Situationen är ytterst bekymmersam för Karlskoga kommun, för de enskilda människorna där, för ekonomi och sysselsättning, för alla småföretag i Bergslagen som har sin tillverkning knuten till Bofors eller Nobel Industrier och för svensk försvarstillverkning.

Sedan 1970 har cirka 3 000 jobb inom stålsektorn försvunnit i Karlskoga. Utöver detta har 1 000 arbetsplatser försvunnit i Degerfors och lika många i Storfors, orten på andra sidan länsgränsen. Av de 3 000 färre arbetstillfällena i Karlskoga är det 2 000 som har försvunnit under de senaste 2 – 3 åren (drygt 500 är varslade). En mycket stor del berör Bofors AB och dessvärre ser problemen inte ut att vara slut ännu.

I dagens läge ser det mörkt ut för Bofors att få den uppföljningsorder från Indien som har kalkylerats. Risken är uppenbar att Frankrike eller annat exportland tar hem denna andra exportorder, som kanske är värd nästan lika mycket pengar som den första Indienordern. Om Bofors tappar beställningarna till Indien blir det på ett tidigt stadium småföretagen i Bergslagen som drabbas – de som gör legoarbeten och svarar för vissa delorder.

Följdorderna är alltså äventyrade och det är troligen små utsikter att Bofors får dessa efter debatterna och regeringsskiftet i Indien. Den svenska regeringen tycks inte ha intresse av att klara upp kontroverserna med Indien. Regeringens tal om att "tvätta byken" var ingenting annat än munväder som passade i valrörelsen. I stället hemligstämplar regeringen dokument som kunde lämna värdefulla och intressanta upplysningar till såväl indierna som svenska folket, och som skulle vara till förmån för Bofors i de fortsatta affärsförhandlingarna.

De nedskärningar och strukturförändringar som sker i Karlskoga nu, är fullt jämförbara med nedläggningarna av Uddevallavarvet och Kockums industrier i Malmö. Liksom i dessa fall måste nu staten ta sitt ansvar och göra en kraftig satsning i ett "Karlskogapakete".

Två målsättningar är viktiga!

Mot. 1989/90

A457

De insatser som Karlskoga behöver måste inriktas på två olika målsättningar. Dels krävs ett långsiktigt mål med en stabil struktur där näringslivet är mera diversifierat – alltså omfattar inte enbart tillverkningsindustri, utan blandas med tjänste- och serviceföretag där det finns plats för också kvinnlig arbetskraft.

I dag består näringsstrukturen i Karlskoga i mycket hög grad av tung tillverkningsindustri. Det har länge varit nästan enbart manlig arbetskraft som efterfrågats och kvinnorna har haft svårt att få jobb. Den strukturen behöver ändras. Nuvarande industri måste kompletteras med en tjänstesektor, som kan bestå av konsult- och serviceföretag inom olika branscher. För att karlskogaborna skall kunna bo kvar, och för att andra skall vilja flytta dit, är det nödvändigt att båda i familjen får arbeten.

För att Karlskoga skall bli mer attraktivt för såväl boende som företagsetableringar krävs goda kommunikationer. I dag är Karlskoga den största staden i Sverige som saknar persontrafik på järnväg. För Karlskogaregionens del är det nödvändigt att järnvägen, Svealandsbanan, byggs ut i sin helhet. Två felande länkar saknas, nämligen sträckorna Strängnäs–Eskilstuna och Örebro–Karlskoga. En snabbförbindelse med Stockholm placerar, så att säga, Karlskoga centralt och kommunikationerna är viktiga eftersom de bidrar till att göra den lokala arbetsmarknaden större.

Behovet gäller också vägnätet. E 18 har stora brister på vissa delsträckor och länsväg 709 mot Hällefors är en viktig länk för arbetsmarknadssamverkan. Vägrestaureringarna skulle ge omedelbara positiva effekter. Karlskoga skulle ha stor fördel av förbättringar och statushöjningar på öst–västliga kommunikationsleder. Stockholm–Oslo, men effekten skulle samtidigt bli mycket vidare geografiskt sett. Hela sydvästra Bergslagen – minst – skulle få en "aktivitetsinjektion" av kortare och snabbare restider.

Den andra målsättningen måste vara det korta perspektivet.

Om inte Karlskogaföretagen har marknad och får producera kontinuerligt kan företagen inte bestå. Småföretagen i sydvästra Bergslagen är livsgnistan i flera av småorterna. Om Bofors AB avvecklas så avvecklas även många små och medelstora företag som är knutna till samma tillverkningsbransch.

Ett av de största problemen är nu att behålla kompetensen inom försvarsindustrin. Om inte nya försvarsbeställningar kommer snart, kan man inte hålla kompetensen kvar ens till service och underhåll av försvarsmateriel. Och den höga kompetensnivå som finns i Bofors kan inte behållas enbart genom att renovera och reparera äldre materiel, utan det krävs också ett utvecklingsarbete om industrin i fortsättningen skall kunna ta emot beställningar från svenska försvaret. Vissa arbetsområden är av så kompetenskrävande slag att kunnandet sannolikt inte kan återskapas om det en gång gått förlorat. Och tidsmarginalen är inte stor. Redan under innevarande år, 1990, inträffar sådan kompetensgräns.

I det åtgärdsprogram för Karlskoga, som vi anser att regeringen måste presentera snart, skulle kunna ingå försvarsbeställningar i sådan omfattning att nu beslutad "formatanpassning" kan ske i samspel med samhällets åtgärder.

En mer varierande företagsstruktur, som berörts ovan, bör stimuleras fram genom ett ökat stöd till investeringar. ●m Karlskoga temporärt kunde få samma stödregler som ges i stödområde A, skulle man snabbare få effekt och kunna erbjuda en betydligt mer mångskiftande arbetsmarknad.

Stimulansåtgärder för etableringar av nya företag liksom nya försvarsbeställningar är alltså påkallade för att upprätthålla sysselsättningen under tiden som en mer mångskiftande och stabil struktur skapas i Karlskoga.

Riksdagen bör nu uppdra till regeringen att utforma ett stimulanspaket för Karlskoga. Ett "Karlskogapakett" som inriktar sig på dessa två målsättningar – beställningar och stödinsatser på kort sikt samt bättre kommunikationer och diversifierad, stabil näringslivsstruktur på lång sikt.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av stimulansåtgärder för Karlskoga.

Stockholm den 25 januari 1990

Gudrun Norberg (fp)

Lars Ernestam (fp)

